

PrimeEducationSweden
Parental and Pupils' Rights in Education

PRIME Parental and Pupils' Rights in Education - Riktlinjer

PRIME betonar vikten av åtagandet av Europarådets medlemsstater att respektera föräldrars frihet att säkerställa utbildning och undervisning för sina barn i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse, både i offentliga och fristående skolor. Därför rekommenderar PRIME berörda myndigheter och skolor i Sverige liksom i övriga av Europarådets medlemsstater att:

1. Föreskriva miniminormer och riktlinjer för fristående skolor men inte uttömmande regler som berövar friheten att utforma undervisning och utbildning i enlighet med den fristående skolans inriktning och profil.
2. Erkänna frihet för föräldrar att välja utbildning och undervisning för sina barn genom offentlig eller fristående skola eller på annat sätt som överensstämmer med internationell rätt.
3. Genomföra de analyser och reformer som krävs för att effektivt garantera rätten till valfrihet i utbildning och undervisning.

Staten och berörda myndigheter inom utbildningsväsendet är skyldiga att respektera de rättigheter som följer av Europakonventionen, FN:s konventioner och Barnkonventionen på området:

Europakonventionens artikel 2 i Första tilläggsprotokollet:

"Ingen får förvägras rätten till undervisning. Vid utövandet av den verksamhet som staten kan ta på sig i fråga om utbildning och undervisning skall staten respektera föräldrarnas rätt att tillförsäkra sina barn sådan utbildning och undervisning som står i överenskommelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse."

Artikel 26 i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna

1. Var och en har rätt till utbildning. Utbildningen skall vara kostnadsfri, åtminstone på de elementära och grundläggande stadierna. Den elementära utbildningen skall vara obligatorisk. Yrkesutbildning och teknisk utbildning skall vara tillgänglig för alla. Den högre utbildningen skall vara öppen för alla med hänsyn till deras förmåga.

2. Utbildningen skall syfta till att utveckla personligheten till fullo och till att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Utbildningen skall också främja förståelse, tolerans och vänskap mellan alla nationer, rasgrupper och religiösa grupper samt främja Förenta nationernas verksamhet för fredens bevarande.

3. *Rätten att välja utbildning för barnen tillkommer i första hand deras föräldrar.*

Artikel 13 i FN:s Konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter

1. Konventionsstaterna erkänner rätten för var och en till utbildning. De är överens om att utbildningen skall syfta till att till fullo utveckla människans personlighet och insikten om dess värde och att stärka respekten för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Konventionsstaterna är vidare överens om att var och en genom utbildning skall kunna delta effektivt i ett fritt samhälle och främja förståelse, tolerans och vänskap mellan alla nationer och alla rasgrupper, etniska grupper och religiösa grupper samt främja Förenta nationernas verksamhet för att bevara freden.

2. För att till fullo säkerställa denna rätt erkänner konventionsstaterna följande: a) Grundskoleutbildning skall vara obligatorisk och kostnadsfritt tillgänglig för alla. *Konventionsstaterna åtar sig att respektera föräldrarnas, eller i förekommande fall förmyndarnas, frihet att välja andra skolor för sina barn än de som har inrättats av offentlig myndighet, om de följer det som staten kan ha föreskrivit eller antagit som minimistandard, samt deras frihet att trygga en religiös och moralisk uppfostran för sina barn som är förenlig med deras egen övertygelse.*

4. Ingen bestämmelse i denna artikel skall tolkas som att den inskränker en fysisk eller juridisk persons rätt att grunda och driva utbildningsanstalter, under förutsättning att principerna i punkt 1 ovan respekteras och att utbildningen där är förenlig med den minimistandard som staten bestämt.

Artikel 6 i FN:s konvention om barnets rättigheter - Barnkonventionen

Punkt 2: Konventionsstaterna skall till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling.

FN-kommittén har en helhetssyn på begreppet utveckling och har vid ett flertal tillfällen betonat att barnets rätt till utveckling skall genomsyra genomförandet av hela konventionen. Artikel 6 handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan barnets hela utveckling. Med utveckling avses både fysisk, psykisk, *andlig, moralisk, psykologisk och*

social utveckling på ett sådant sätt att barnet förbereds för ett självständigt liv i ett fritt samhälle.

Artikel 28 i Barnkonventionen

Punkt 1: Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till utbildning och i syfte att gradvis förverkliga denna rätt och på grundval av lika möjligheter

Artikel 29 punkt 1

Konventionsstaterna är överens om att barnets utbildning skall syfta till att
(b) utveckla respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna samt för de principer som uppställts i Förenta nationernas stadga;
(c) utveckla respekt för barnets föräldrar, för barnets egen kulturella identitet, eget språk och egna värden, för vistelselandets och för ursprungslandets nationella värden och för kulturer som skiljer sig från barnets egen;